ПРИЈЕМНИ ИСПИТ ЗА СУДИЈСКЕ И ТУЖИЛАЧКЕ ПРИПРАВНИКЕ

УСТАВНО УРЕЂЕЊЕ

1. **Људска и мањинска права и слободе – УРС: други део:**

❖ **ОСНОВНА НАЧЕЛА**

Чл. 18 УРС – непосредна примена зајемчених права:

ЉиМ права зајемчена Уставом **непосредно** се примењују.
Уставом се јемче, и као таква, непосредно се примењују људска права зајемчена:
- **општеприхваћеним правилима међународног права**
- **потврђенимм међународним уговорима**
- **законима**

Законом се може прописати начин остваривања ових права само ако је то:
- Уставом **изричито** предвиђено или
- **неопходно** за остварење појединог права због његове природе

Закон не сме ни у ком случају да утиче на суштину зајемченог права.
Одредбе о ЉиМ правима тумаче се **у корист унапређења вредности демократског друштва**, **сагласно међународним стандардима људских и мањинских права**, као и **пракси институција које надзиру њихово спровођење**.

Чл. 19 УРС – сврха уставних јемстава:

Јемства неотуђивих ЉиМ у Уставу служе **очувању људског достојанства и остварењу пуне слободе и једнакости сваког појединца у праведном, отвореноммм и демократском друштву, заснованом на начелу владавине права**.

Чл. 20 УРС – ограничења ЉиМ права:

ЉиМ права зајемчена Уставом могу бити ограничена:
- ако ограничење **допушта** Устав
- у **сврхе** ради којих га Устав допушта
- у **обиму** неопходном да се уставна сврха ограничења задовољи у демократском друштву
- без **задирања** у суштину зајемченог права

Достигнути ниво ЉиМ права **не може се смањивати**.
При ограничењу ЉиМ права, сви државни органи, **а нарочито судови**, дужни су да воде рачуна о:
- **суштини** права које се ограничава
- **важности сврхе** ограничења
- **природи и обиму** ограничења
- **односу** ограничења са сврхом ограничења

- да ли постоји **начин** да се сврха ограничења постигне мањим ограничењем права

Чл. 21 УРС – забрана дискриминације:

Пред Уставом и законом **сви су једнаки**.
Свако има праву на једнаку законску заштиту, без дискриминације.
Забрањена је свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу РАСЕ, ПОЛА, НАЦИОНАЛНЕ ПРИПАДНОСТИ, ДРУШТВЕНОГ ПОРЕКЛА, РОЂЕЊА, ВЕРОИСПОВЕСТИ, ПОЛИТИЧКОГ И ДРУГОГ УВЕРЕЊА, ИМОВНОГ СТАЊА, КУЛТУРЕ, ЈЕЗИКА, СТАРОСТИ И ПСИХИЧКОГ ИЛИ ФИЗИЧКОГ ИНВАЛИДИТЕТА.
НЕ сматрају се дискриминацијом посебне мере које Република Србија може увести ради постизања пуне равноправности лица или групе лица која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима.

Чл. 22 УРС – заштита људских и мањинских права и слобода:

Свако има право на **судску заштиту** ако му је повређено или ускраћено неко људско или мањинско право зајемчено Уставом, као и право на уклањање последица које су повредом настале.
Грађани имају право да се обрате **међународним институцијама** ради заштите сввојих слобода и права зајемчених Уставом.

- **ЉУДСКА ПРАВА И СЛОБОДЕ**

Чл. 23 УРС - Достојанство и слободан развој личности:
Људско достојанство је **неприкосновено** и сви су дужни да га поштују и штите.
Свако има **право на слободан развој личности**, ако тиме не крши права других зајемчена Уставом.

Чл. 24 УРС – Право на живот:
Људски живот је **неприкосновен**.
У Републици Србији нема **смртне казне**.
Забрањено је **клонирање** људских бића.

Чл. 25 УРС – Неповредивост физичког и психичког интегритета:
Физички и психички интегритет је **неповредив**.
Нико не може бити изложен **мучењу**, **нечовечном** или **понижавајућем поступању** или **кажњавању**, нити подвргнут **медицинским** или **научним огледима** без свог слободно датог пристанка.

Чл. 26 УРС – Забрана ропства, положаја сличног ропству и принудног рада:
Нико не може бити држан у ропству или положају сличном ропствву.
Сваки облик **трговине људима** је забрањен.
Забрањен је **принудни рад**. Сексуално или економско искоришћавање лица које је у неповољном положају сматра се принудним радом.
Принудним радом се **не сматра** рад или служба лица на издржавању казне лишења слободе, ако је њихов рад заснован на принципу добровољности, уз

новчану надокнаду, рад или служба лица на војној служби, као ни рад или служба за време ратног или ванредног стања у складу са мерама прописаним приликом проглашења ратног или ванредног стања.

Чл. 27 УРС – Право на слободу и безбедност: